

Viseringsregler för brittiska medborgare 2018/19:FPM16 i EU efter Brexit

Justitiedepartementet

2018-12-12

Dokumentbeteckning

KOM (2018) 745

Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING om ändring av rådets förordning (EG) nr 539/2001 om fastställande av förteckningen över tredje länder vars medborgare är skyldiga att inneha visering när de passerar de yttre gränserna och av förteckningen över de tredje länder vars medborgare är undantagna från detta krav, vad gäller Förenade kungarikets utträde ur unionen

Sammanfattning

Förslaget innebär att medborgare i Förenade kungariket som är brittiska medborgare ska vara viseringsfria vid kortare vistelser i Schengenområdet efter det att Förenade kungariket lämnar den Europeiska unionen. Förslaget utgår ifrån att Förenade kungariket beviljar samtliga EU-medborgare motsvarande viseringsfrihet. Regeringen stödjer förslaget.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

När Förenade kungariket lämnar den Europeiska unionen och ”Brexit” genomförs så upphör medborgare i Förenade kungariket som är brittiska medborgare samtidigt att vara unionsmedborgare. I och med det så upphör också den grundläggande rätten att röra sig fritt och uppehålla sig inom unionen utan inresevisering eller motsvarande formalitet. Det blir därför nödvändigt att fastställa om medborgare i Förenade kungariket som är brittiska medborgare måste ha visering för att passera medlemsstaternas yttre

gräns eller om de ska undantas från detta krav. Detta ska regleras i viseringsförordningen, som för alla andra tredjelandsmedborgare.

2018/19:FPM16

Förslaget motiveras utifrån en bedömning av de kriterier som i enlighet med viseringsförordningen bör beaktas vid individuella bedömningar av vilka tredjeländer vars medborgare ska omfattas eller vara undantagna från viseringskravet. I kriterierna ingår risken för olaglig invandring, allmän ordning och säkerhet, ekonomiska fördelar, i synnerhet i fråga om turism och utrikeshandel samt unionens yttre förbindelser med de berörda tredjeländerna, inbegripet hänsyn till de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, liksom konsekvenserna för den regionala sammanhållningen och ömsesidigheten.

Förslaget utgör en nödvändig justering av viseringsförordningen för att genomföra ”Brexit”. Förordningsändringen ska träda i kraft dagen efter det att unionsrätten upphör att vara tillämplig på Förenade kungariket (den 30 mars 2019 såvida inte ett annat datum fastställs i ett utträdesavtal).

Eftersom Irland inte deltar i Schengenregelverket så påverkar förslaget inte det särskilda bilaterala avtal om ”den gemensamma resezon” som Irland har med Förenade kungariket.

1.2 Förslagets innehåll

Förslaget innebär att medborgare i Förenade kungariket som är brittiska medborgare ska vara viseringsfria vid kortare vistelser i Schengenområdet efter det att landet utträder ur den Europeiska unionen. En kortare vistelse definieras som upp till 90 dagar under en 180-dagarsperiod.

Rent tekniskt så innebär förslaget;

Hänvisningen till Förenade kungariket i artikel 4.2 d utgår eftersom denna punkt endast gäller de medlemsstater som inte tillämpar Schengenregelverket.

”Förenade kungariket (brittiska medborgare)” införs i viseringsförordningens bilaga II (förteckningen över viseringsfria tredjeländer).

Rubriken på del 3 i bilaga II ersätts med ”PERSONER MED BRITTISK NATIONALITET SOM INTE ÄR BRITTISKA MEDBORGARE” för att avlägsna den nuvarande hänvisningen till unionsrätten. Förenade kungarikets utträde ur unionen påverkar inte viseringstatusen för de kategorier personer med brittisk nationalitet som inte är brittiska medborgare.¹

Förslaget förutsätter att Förenade kungariket beviljar motsvarande viseringsfrihet vid kortare vistelser för samtliga EU-medborgare, i enlighet med principen om reciprocitet.

Enligt förslaget har Förenade kungariket förklarat sin avsikt att inte kräva visering från EU-medborgare vid kortare vistelser för turism och affärer. Denna avsikt behöver dock formaliseras. Om Förenade kungariket i framtiden skulle frånga detta löfte så skulle det innebära att EU också inför motsvarande viseringskrav. Detta i enlighet med den så kallade reciprocitetsprincipen.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Viseringsförordningen är direkt tillämplig i Sverige. Förslaget väntas inte få effekt på några svenska regler.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Förslaget väntar inte få några direkta budgetära konsekvenser.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen stödjer förslaget, det är rimligt att medborgare i Förenade kungariket som är brittiska medborgare blir viseringsfria vid kortare vistelser i Schengenområdet. En förutsättning för detta är att Förenade kungariket beviljar motsvarande viseringsfrihet för samtliga EU-medborgare, i enlighet med principen om ömsesidighet (reciprocitet).

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Det finns ett allmänt stöd för förslaget samtidigt som många medlemsstater är mycket angelägna om att ömsesidigheten när det gäller viseringsfriheten upprätthålls strikt.

¹ I den brittiska medborgarskapsrätten görs åtskillnad mellan sex kategorier av personer med brittisk nationalitet. Brittiska medborgare är en av dessa kategorier och där är förnärvarande också unionsmedborgare. De övriga fem kategorierna påverkas inte av detta förslag.

Ej kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Förslaget har inte remitterats.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Art. 77.2 a EUF, beslut fattas i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Eftersom unionen har inrättat en gemensam viseringspolitik så kan beslut om vilka länder vars medborgare ska vara viseringsfria eller ej endast fattas genom en unionsrättsakt som ändrar den förordning som reglerar detta (viseringsförordningen). Det finns inga andra alternativ än en förordningsändring för att uppnå det politiska målet. Regeringen delar bedömningen att förslaget är förenligt med såväl subsidiaritets- som proportionalitetsprincipen.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Förslaget har presenterats i rådsarbetsgruppen för visering. Förslaget diskuteras även inom ramen för den så kallade artikel 50-kommittén (där Förenade kungariket inte deltar). I och med det nära förestående utträdet av Förenade kungariket ur den Europeiska unionen så avser institutionerna att behandla förslaget skyndsamt.

4.2 Fackuttryck/termer